

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **M. G.**

uniewinnionego od czynu z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.

o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. 2022.572),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 12 października 2023 r.,

kasacji wniesionych przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 12 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1871/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie

z dnia 15 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1036/20/N,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;

2. obciążyć oskarżycieli posiłkowych G. D. i J. D. kosztami postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających, w tym oskarżycielkę posiłkową J. D. nieuiszczoną opłatą od kasacji w kwocie 450,00 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.

3. zasądzić od oskarżycieli posiłkowych G. D. i J. D. na rzecz M. G. kwoty po 720,00 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru w postępowaniu kasacyjnym.

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2022 r., sygn. akt II K 1036/20/N, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie postępowanie karne wobec M. G. o to, że „dnia 21 lipca 2020 roku w K. poprzez dwukrotne, w tym jedno zadane ze znaczną siłą, kopnięcie obutą nogą psa rasy [...] świadomie zadał ból i cierpienie temu zwierzęciu, a tym samym znęcał się nad tym zwierzęciem”, tj. o występki z 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (tj. Dz.U z 2022 roku, poz. 572) warunkowo umarzył na okres próby wynoszący 1 rok.

Po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę oskarżonego apelacji, w której podniesiono zarzut błędów w ustaleniach faktycznych, Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 12 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1871/22, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że M. G. uniewinnił od zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu.

Kasacje w niniejszej sprawie, w jednym piśmie procesowym, wniosła pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych G. D. i J. M.-D. Zarzuciła w nich rażące naruszenie przepisów prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia tj. obrazę przepisów prawa:

1. materialnego, art. 9 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny w związku z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt, poprzez nieuzasadnione uznanie, że doszło do dekompletacji znamion typu czynu zabronionego z art. 35 ust 1a ustawy o ochronie zwierząt poprzez uznanie, że oskarżony M.G. nie miał zamiaru zadać zwierzęciu bólu, co spowodowało uznanie, że nie popełniono czynu zabronionego;
2. procesowego, art. 2 § 2 k.p.k. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (dalej k.p.k.) w zw. z. z art. 7 k.p.k w zw. z art. 410 k.p.k., przez dowolne i sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania oraz z zasadą dążenia do prawdy materialnej stwierdzenie, że zeznania świadka Z. W. są sprzeczne z zeznaniami pozostałych świadków poprzez wybiórcze skupienie się jedynie na pierwszych zdaniach zeznania świadka, mimo że w dalszej jego części zeznania te spójne są z zeznaniami oskarżycieli posiłkowych;

3. procesowego, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 177 k.p.k., przez dowolne i sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania uznanie, że fakt, że oskarżyciele posiłkowi są w sporze z oskarżonym powoduje, że ich zeznania są niewiarygodne.

W oparciu o te zarzuty wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W pisemnych odpowiedziach na te kasacje Prokurator Rejonowy Kraków Nowa Huta oraz obrońca oskarżonego wniesli o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie można odmówić racji oskarżycielowi publicznemu oraz obrońcy oskarżonego, którzy w swoich pismach procesowych wniesli o uznanie wniesionych w tej sprawie nadzwyczajnych środków zaskarżenia za oczywiście bezzasadne. Powyższe implikowało rozpoznanie kasacji na posiedzeniu i ich oddalenie stosownie do regulacji art. 535 § 3 k.p.k.

Za całkowicie nietrafny i to *prima facie* uznać należy sformułowany w pkt 1 kasacji zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 9 § 1 k.k. w zw. z art. 35 ust. 1a oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r., o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. 2023.1580 ze zm.), które miało polegać – zdaniem skarżącej – na uznaniu przez sąd *ad quem*, że oskarżony nie miał zamiaru zadawać zwierzęciu bólu. Oczywistym jest już chociażby z uwagi na taką redakcję zarzutu, ale też argumentację zawartą w tym zakresie w uzasadnieniu kasacji, że nie mamy tu do czynienia z naruszeniem prawa materialnego, lecz zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, gdyż kwestia strony podmiotowej czynu, w tym wypadku zamiaru z jakim działać miał M. G, w dniu 21 lipca 2020 r., to nie kwesta zastosowania prawa materialnego, lecz sfera faktów, te natomiast wobec treści art. 523 § 1 k.p.k. nie mieszczą się w ustawowych podstawach kasacji. Jeżeli więc uwzględni się, że Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k.), w przypadku zaskarżenia wyroku sądu odwoławczego na niekorzyść, jak ma to miejsce w tej sprawie, limitowany jest również treścią art. 434 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., konieczność uznania powyższego zarzutu jako bezzasadnego jawi się jako oczywistość.

Dopuszczalnym w tej sprawie był niewątpliwie podniesiony zarówno w pkt. 2 jaki i w pkt. 3 kasacji zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 7 k.p.k., w pierwszym wypadku powiązany z hipotetycznym naruszeniem również art. 2 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k., w drugim art. 167 k.p.k. i art. 177 k.p.k., ponieważ Sąd drugiej instancji orzekał reformatoryjnie, dokonując odmiennej niż sąd *meriti* oceny dowodów. Pomimo dopuszczalności tak zreagowanego zarzutu nie można go podzielić. Sąd odwoławczy oceniając dowody, wbrew wywodom autorki kasacji, nie uchybił zasadzie ich swobodnej oceny o czym przekonują pisemne motywy jego orzeczenia. W szczególności miał prawo do oparcia ustaleń na dokonanej przez siebie ocenie części zeznań świadka Z. W. (zob. w tym zakresie słuszne uwagi prokuratora i obrońcy oskarżonego w pisemnych odpowiedziach na kasację, które Sąd Najwyższy podziela i do nich się w tym miejscu – wobec doręczenia tych pism stronie przeciwnej – odwołuje) oraz na wyjaśnieniach M. G. Co więcej nie uchybił też normie art. 410 k.p.k., gdyż dokonana przez niego ocena wyjaśnień oskarżonego oraz świadków wsparta została takimi jednoznacznymi w swojej wymowie dowodami jak wskazania lekarza weterynarii, który nie stwierdził obrażeń u psa rasy [...], będącego własnością Państwa D., a mającego być podmiotem oddziaływania ze strony M. G. oraz zapisy w karcie leczenia szpitalnego oskarżonego wskazujące na ujawniony u niego ślad ugryzienia.

Nie jest też tak, jak to próbuje interpretować pełnomocniczka, że wyłącznym powodem odmowy dania wiary pokrzywdzonym i innych świadków był fakt pozostawania przez nich w konflikcie z oskarżonym. Trafnie zauważył i w tym wypadku prokurator, że sąd *ad quem* nie stwierdził, że depozycje tych świadków są niewiarygodne, lecz uznał je wyłącznie za przejawione i nie znajdujące potwierdzenia w innych dowodach. Należy w tym miejscu przypomnieć skarżącej, że nie może być mowy o uchybieniu regulacji art. 410 k.p.k., jeżeli sąd poddał analizie wszystkie dowody, i w oparciu i ich ocenę, spełniającą standardy art. 7 k.p.k., na części z tych dowodów, przy ocenie ich całokształtu, poczynił kategoryczne ustalenia faktyczne.

Nie może być podstawą zarzutu kasacyjnego art. 2 § 2 k.p.k. ustanawiający jeden z ogólnych celów Kodeksu postępowania karnego. Przepis ten, czy też art. 4 k.p.k. nie mogą stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż w tych

przepisach sformułowano generalne zasady rządzące procesem karnym, które znajdują następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Zatem treścią zarzutu może stać się jedynie naruszenie tych konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, nie zaś zasad generalnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2023 r., IV KK 530/22).

Całkowicie niezrozumiałe jest postawienie w pkt. 3 kasacji zarzutu naruszenia art. 167 k.p.k. (inicjatywa dowodowa) oraz art. 177 k.p.k. (obowiązek złożenia zeznań przez świadka), tym bardziej, że pisemne motywy kasacji nie wskazują jakie dowody (w tym zeznania świadków) miałyby zostać przeprowadzone czy to z urzędu, czy też na wniosek.

Nie znajdując – w świetle powyższego – podstaw do stwierdzenia, że na etapie postępowania odwoławczego doszło do naruszenia prawa, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Powyższe skutkowało także koniecznością obciążenia oskarżycieli posiłkowych kosztami postępowania kasacyjnego w części na nich przypadających (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.), w tym oskarżycielki posiłkowej J. M.-D. koniecznością uiszczenia opłaty od kasacji, której nie wniosła (opłatę w kwocie 450 zł uiszczył wyłącznie G. D. – k. 282). Wprawdzie kasacje zostały wniesione w jednym piśmie procesowym, lecz dotyczyły dwojga oskarżycieli posiłkowych, z których każdy – będąc stroną – obowiązany jest uiszczyć opłatę (art. 527 § 1 zd. 1 k.p.k.).

Wobec nieuwzględnienia kasacji wniesionych przez oskarżycieli posiłkowych zasadne było też obciążenie ich kosztami ustanowienia przez oskarżonego obrońcy z wyboru w postępowaniu kasacyjnym (art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.). Ponieważ obrońca M.G. złożył w postępowaniu kasacyjnym pisemną odpowiedź na kasację oraz wnosił o zasądzenie wydatków związanych z udziałem obrońcy w tym postępowaniu, a jedynie błędnie określił adresata żądania - wskazał Skarb Państwa w sytuacji, gdy nadzwyczajny środek zaskarżenia wniesli wyłącznie oskarżyciele posiłkowi – konieczne było zasądzenie od każdej ze stron przegrywających na rzecz oskarżonego określonej kwoty z powyższego tytułu. Zdaniem Sądu Najwyższego adekwatną kwotą w takim wypadku (wyłącznie za sporządzenie odpowiedzi na kasację) jest minimalna stawka wynikająca z przepisu

§ 11 ust. 7 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. 2023.1964 ze zm.), a więc jak za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji.

[K.K.]

[ał]